

لزوم ارزیابی و رتبه‌بندی دور‌های پنبه‌های نقاط مختلف کشور

قاسم حیدری، کارشناس ارشد تکنولوژی نساجی

و مطابقت ریز پارامترهای کیفیت پنبه محقق گردد، این نابسامانی‌ها می‌تواند مرتفع گردد. بعلت عدم توجه به کیفیت پنبه ایرانی توسط ریسندگان که می‌تواند به‌علت کاهش سطح توقع ریسندگان از پنبه تولید داخل باشد، گویا کارخانجات تصفیه و پنبه پاکنی کنی نیز تمایلی به ارتقای سطح کیفیت تصفیه پنبه نشان نمی‌دهند.

در کنار تعداد زیادی از پنبه پاک‌کنی‌هایی که پنبه با کیفیت بالا ارائه می‌نمایند، بعضاً مشاهده شده است که عدل‌های پنبه بعضی از این کارخانجات پنبه پاک‌کنی نه تنها حاوی آشغال می‌باشد، دارای مفتول‌های کوچک آهنی می‌باشد که در هنگام بسته‌بندی عدل از آنها استفاده می‌شود. این مفتول‌ها به‌شدت برای ماشین‌آلات خط ریسندگی خطرناک است و علاوه بر صدمه بر ماشین‌آلات، امکان آتش‌سوزی را نیز

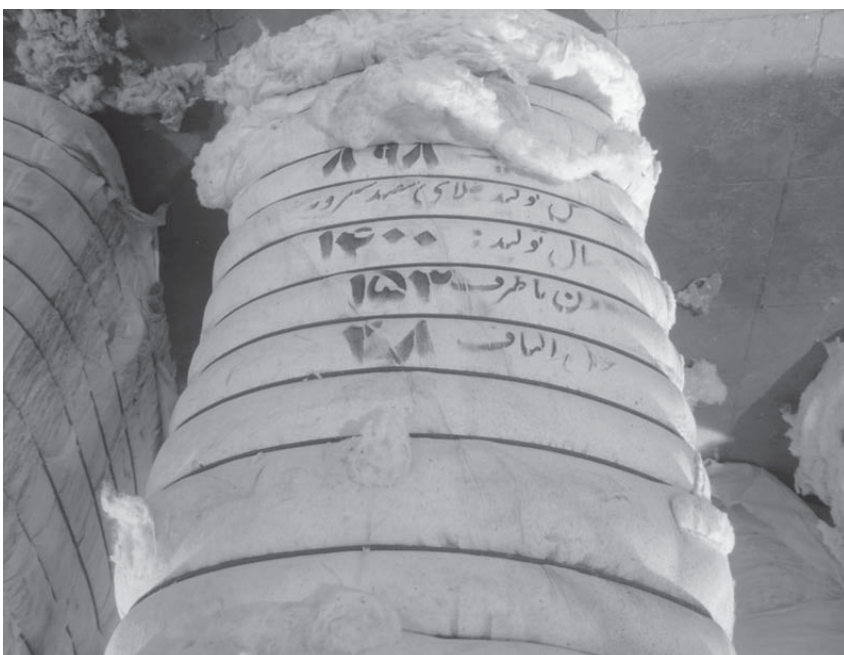
به تولید نخ‌های ظریف می‌نماید و نیاز به ایفای پنبه با میکرون‌های پایین دارد. در صورتیکه این کارخانه خط حلاجی با قدرت بازکنندگی و تمیزکنندگی بالایی داشته باشد، درصد آشغال (trash) و خاک پنبه صرفاً یک پارامتر مالی محسوب می‌شود و در کیفیت نخ تولید شده تأثیر کمتری می‌تواند داشته باشد. لذا توجه ریسنده باید به میکرون و طول ایفای باشد تا درصد آشغال پنبه. این امر مستلزم این است ریز پارامترهای کیفی ایفای پنبه توسط فروشنده ارائه گردد و یا خود ریسنده قبل از خرید، اقدام به نمونه‌گیری و انجام آزمایشات کیفی نماید. برای اینکه نمونه‌گیری با محموله پنبه ارسالی مطابق داشته باشد، بهتر است که خود ریسنده اقدام به نمونه‌گیری نماید که مستلزم مراجعات متعددی می‌باشد. این درحالی است که اگر راهکاری جهت تست و ارائه

اتحادیه تحقیقات نساجی جنوب هند (The South India Textile Research Association) به‌عنوان متولی رتبه‌بندی کیفیت پنبه، سالیانه اقدام به نمونه‌گیری و اندازه‌گیری پارامترهای کیفی رقم‌های مختلف پنبه در نقاط مختلف کشور نموده و مقایسات کیفیت پنبه را منتشر می‌نماید.

این اقدام از آنجا حائز اهمیت است که تست کیفیت پنبه در اکثر کارخانجات ریسندگی مخصوصاً کارخانجات کوچکتر انجام نمی‌شود و بعضاً مسائل مالی نسبت به مسائل کیفی در اولویت قرار دارد. علت عدم انجام آزمایشات کیفی پنبه به‌عنوان مواد اولیه خریداری شده می‌تواند تصور غلط ریسندگان مبنی بر این باشد که تست کیفیت پنبه نیازمند تجهیزات آزمایشگاهی گران‌قیمت می‌باشد. این تصور غلط از پایین بودن دانش فنی نشأت می‌گیرد و با ابزار آلات ارزان‌قیمت نیز می‌توان پارامترهای مهم کیفی پنبه را اندازه‌گیری کرد.

از طرفی، خریداران پنبه، بعضاً متناسب با رقم درج شده بر روی عدل‌های پنبه اقدام به خرید می‌نمایند و رقم مندرج شده را نشانگر کیفیت آن می‌دانند. این درحالی است که مکرراً مصرف‌کنندگان عدل پنبه، عدم تناسب رقم درج شده بر روی عدل با کیفیت واقعی پنبه را تجربه کرده‌اند. به‌عنوان مثال بارها برای ریسندگان پیش آمده است که کیفیت پنبه با رقم دو پست از رقم یک خوب، کیفیت و عملکرد بهتری داشته باشد.

رقم‌بندی عدل‌های پنبه در کارخانجات پنبه پاک‌کنی و توسط کارکنان خود آن مجموعه انجام می‌شود که موجب دخیل شدن سلیقه‌ها و غرایض غیرحرفه‌ای فردی و سازمانی می‌شود. از طرفی تصور نمایید که یک کارخانه ریسندگی اقدام

فروشنده متقاضی اقدام نماید. بدین ترتیب انتشار عادلانه آمار و نتایج واحدهای با کیفیت برتر و واحدهای متخلف توسط سازمان متولی می‌تواند یک همبستگی و همکاری متقابل بین کشاورزان و کارخانجات پنبه پاک‌کنی‌ها و ریسندگی و سازمان متولی رتبه بندی ایجاد گردد. این پتانسیل وجود دارد که پنبه پاک کنی‌ها بعنوان مشتری و خریدار یا مصرف کننده اولیه پنبه‌های محلول، مانند یک پایگاه گردهمایی پنبه کاران می‌توانند باشند تا علاوه بر بررسی و همفکری و هم‌افزایی از طریق به اشتراک گذاشتن تجارب همدیگر از تاثیر فرآیند کشت بر کیفیت پنبه، بعنوان یک مجموعه آموزشی عمل کند. بدین ترتیب اطلاعات لازم جهت افزایش بهره وری از طریق مهندسی و فعالان در حوزه کشاورزی و اطلاعات لازم جهت افزایش کیفیت و رضایت ریسندگان از طریق مهندسی و فعالان حوزه ریسندگی به تبادل گذاشته شود.

در این مطلب، به اهمیت و ضرورت رتبه بندی پنبه‌های تولیدی در کارخانجات کشور پرداخته شد و راهکارهای لازم ارائه گردید. با بررسی هر چه بیشتر آن، آسیب‌ها و مشکلات احتمالی آن بیشتر شناسایی می‌گردد و با رفع آنها می‌توان به مزیت‌های اشاره شده دست یافت. بدین ترتیب با رتبه بندی کیفیت پنبه تولید کنندگان در نواحی مختلف توسط اداره متولی، منجر به ایجاد رقابت سالم بین تولید کنندگان پنبه (کشاورزان و کارخانجات پنبه پاک‌کنی) و افزایش رضایت مصرف کنندگان (کارخانجات ریسندگی) گردد و ارتقای کیفیت پنبه ایرانی میسر گردد.

۷- با توجه به عدم برن‌سازی صحیح در حوزه پنبه، کیفیت پایین بعضی از تولیدکنندگان و نارضایتی خریداران می‌تواند منجر به نارضایتی کلی از پنبه ایرانی گردد. با تشریح کامل مشکلات موجود در رقم گذاری پنبه‌ها، در ادامه به ارائه راهکار بصورت یک دستورالعمل اجرایی اولیه پرداخته خواهد شد. در صورتیکه یک متولی رقم گذاری تعیین گردد، پنبه پاک‌کنی‌های متقاضی با ثبت درخواست اقدام به رقم‌گذاری می‌نماید. مامور سازمان متولی به انبار واحد متقاضی رقم گذاری مراجعه نموده و با ثبت شماره عدل‌ها و تهیه مستندات، اقدام به نمونه برداری می‌کند. البته چپ‌نشین عدل‌ها باید در ردیف‌های ۲ در صورت گیرد تا نمونه برداری از هر عدلی میسر باشد. مامور نمونه برداری به سازمان متولی مراجعه و تست‌ها توسط آزمایشگر انجام می‌شود. سازمان متولی نیز می‌تواند با تهیه و تامین تجهیزات پیشرفته اندازه‌گیری کیفیت پنبه، نقش عوامل انسانی را در رقم گذاری حذف نماید. پس از تعیین پارامترهای کیفی، مجدد مامور به انبار متقاضی مراجعه و نسبت به درج لیبیل یا اتیکت و مهر و تایید سازمان بر روی تک تک عدل‌ها مبادرت می‌ورزد. خریدار پنبه نیز می‌تواند با شماره‌گذاری روی عدل‌های پنبه، از سازمان مربوطه پارامترهای کیفی و مطابقت آن و رضایت و یا عدم رضایت خود را با مستندات لازم ارائه نماید.

در صورتی که فروشنده اقدام به تقلب در فرآیند نمونه برداری و رقم گذاری نموده باشد و سازمان متولی از جانب فروشنده با ارائه دلایل و مستندات متوجه تخلفات گردد، می‌تواند نسبت به اخطار و یا جریمه

شدت افزایش می‌دهد. حال تصور کنید که یک کارخانه ریسندگی اقدام به خرید پنبه ایرانی نماید و منر به خرابی و ایرهای کاردینگ شود و یا موجب آتش سوزی گردد. در چنین حالتی تمایل آن ریسنده به خرید مجدد پنبه ایرانی بشدت کاهش می‌یابد. از آنجایی که تقسیم بندی اولیه پنبه و گزینه‌های موجود خریدار به پنبه ایرانی و خارجی معطوف می‌باشد، لذا تفکیک و رتبه بندی تولیدکنندگان پنبه بسیار حائز اهمیت است.

نمونه ای از کدگذاری عدل‌های پنبه که در کشور ازبکستان بعنوان کوپن عدل انجام می‌شود در شکل زیر نشان داده شده است.

به طور کلی می‌توان ضرورت رقم بندی پنبه‌ها توسط یک نهاد مرجع را شامل موارد زیر دانست:

- ۱- پارامترهای کیفی رقم گذاری به صورت توصیفی می‌باشد و به صورت عددی بررسی و ارائه نمی‌شود.
- ۲- رقم‌گذاری نه بصورت مجتمع در یک مرجع واحد، بلکه توسط افراد مختلف انجام می‌شود که می‌تواند تحت تاثیر سلیق افراد قرار گیرد.
- ۳- رقم‌گذاری‌های کیفیت پنبه، توسط خود تولیدکننده انجام می‌شود که می‌تواند ذی نفع باشد.
- ۴- تجهیزات اندازه‌گیری‌های کیفی در هر کارخانه پنبه پاک کنی متفاوت است.
- ۵- ریز پارامترهای کیفی توسط فروشنده ارائه نمی‌شود و صرفاً کیفیت پنبه توسط رقم آن شناسایی می‌شود.
- ۶- پارامترهای کیفی پنبه ارائه شده برای یک محموله واحد مشخص با شماره عدل‌های مشخص ارائه نمی‌گردد و امکان ترکیب عدل‌های مختلف با کیفیت‌های مختلف وجود دارد.